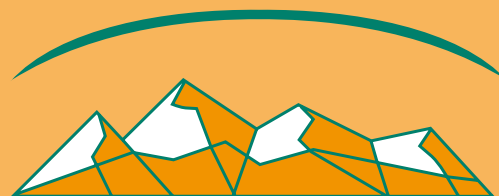

info

Letno poročilo 2007

Omrežje občin "Povezanost v Alpah"
Nemčija / Francija / Italija / Lihtenštajn /
Avstrija / Švica / Slovenija

Allianz in den Alpen
Alliance dans les Alpes
Alleanza nelle Alpi
Povezanost v Alpah

Uvodnik

Omrežje občin je lani praznovalo desetletnico obstoja. Praznovanje se je seveda skladalo z osnovno idejo njegovega obstoja: povezano je bilo z delavnicami. In kot so raznoliki problemi, s katerimi se srečujejo alpske občine, so bile raznolike tudi teme, ki so jih obravnavali na delavnicah. Na letni strokovni konferenci smo sprejeli resolucijo o uravnoteženem razvoju na mestnih in podeželskih območjih v Alpah ter jo naslovili na okoljske ministre pogodbenic Alpske konvencije in člane vlad v regionalnih organih na območju uporabe Alpske konvencije. Vsi odzivi, ki smo jih prejeli, so bili pozitivni.

Deset let mreže je tudi primeren čas, da pogledamo v prihodnost, da stkemo nove vizije in nove načrte. Za naše delovanje na področju odnosov z javnostmi smo pripravili nov koncept. Doslej smo naše glasilo izdajali dvakrat letno v tiskani obliki, kar se je nekoliko odražalo pri ažurnosti vsebovanih informacij. Danes naše člane in vse, ki se zanimajo za nas, obveščamo štirikrat letno s kratkimi e-novicami, poleg tega vsako leto izdamo poročilo o delu, ki vsebuje pregled dejavnosti, ki so se izvajale skozi vse leto, kot tudi cilje in uspehe, ki smo jih pri tem dosegli. Pred vami je tako prva številka prenovljenega e-glasila. Z našo odločitvijo poskušamo prispevati k zmanjšanju poplave papirja, ki dnevno prekriva naše pisalne mize, obenem pa članicam zagotavljati aktualne in obsežne informacije. V tiskani obliki bo izšlo letno poročilo, ki se uporablja tudi kot podlaga pri različnih organih za promocijo in predstavlja zanesljiv zapis informacij (kdo ve, kako dolgo bo mogoče brati elektronsko shranjene podatke).

Na novo je bila oblikovana tudi naša spletna stran. Potrudili smo se, da je sedaj preglednejša in da vsebuje številne informacije. Še zlasti je bila temeljito spremenjena in dopolnjena baza podatkov o projektih. Vabim vas, da obiščete našo spletno stran ter nas seznanite z vašimi pobudami in željami. In če v vaši občini izvajate ali ste pred kratkim zaključili zanimiv, inovativen projekt, bomo veseli, če nas boste z njim seznanili.

Omrežje občin "Povezanost v Alpah" se zelo uspešno razvija. Na obeh srečanjih predsedstva v letu 2007 so se vanj vključilo 12 novih lanič, ki skupaj predstavljajo 27 občin. V začetku leta 2008 šteje omrežje 268 članic in je še zlasti močno razvito v Nemčiji in Avstriji. Razveseljivo pa je tudi, da smo utrdili svoj položaj v Franciji. Z zadnjimi petimi občinami, ki so k mreži pristopile lansko leto, je trenutno v mreži 16 francoskih članic.

S projektom DYNALP², ki ga financira sklad MAVVA, je naše delo dobilo nov zagon. Tudi letos načrtujemo več delavnic in srečanj. Aktivno delo v omrežju bogati tudi osebno delo. Vabim vas, da obiščete naše prireditve. In če menite, da bi bilo treba obravnavati določeno temo, ki se na programu naših prireditvev ne pojavlja, nam to sporočite. Pri organizaciji prireditve vam bomo radi priskočili na pomoč v finančnem in organizacijskem smislu.

Velik izziv pri delovanju vsake občine (in to neodvisno od države) je delo z mladimi. Iz ene od pobud, ki smo jo začeli izvajati v praksi, je nastala ideja o mladinskih taborih, ki bo letos potekala v obliki pilotnega projekta. Upamo, da nam bo uspelo prispevati k poistovetenju mladih v alpskih občinah z Alpami kot svojim življenjskim in bivalnim prostorom.

Tu je še zagotovo eden od vrhuncev letošnjega leta, Alpski teden, ki poteka pod naslovom Inovacije (v) Alp(ah). Le tisti, ki sodeluje, lahko dejansko odloča. Podrobne informacije o tem dogodku si preberite v vsebini poročila.

V drugo desetletje delovanja našega Omrežja občin "Povezanost v Alpah" vstopamo z velikim navdušenjem in s številnimi idejami. Rdeča nit, ki nas vodi skozi naše delo, je naš cilj, da bi se trajnostnemu razvoju na območju Alp čim bolj približali.

Rainer Siegele, 1. predsedujoči Omrežja občin

© "Povezanost v Alpah"

Vsebina

4 Finančno poročilo 2007

5 Nove članice Omrežja občin

- 5 Avstrija
- 6 Švica
- 7 Francija
- 7 Italija
- 8 Slovenija
- 9 Nemčija

© "Povezanost v Alpah"

Omrežje občin se stalno širi. Na srečanjih predsedstva 12.1. in 20.10.2007 v Mädrü/A je bilo vanj sprejetih 12 novih članic s skupno 27 občinami.

9 Novice iz naših članic

- 9 Nemčija
- 10 Italija
- 10 Francija
- 11 Švica
- 12 Avstrija
- 12 Lihtenštajn

13 DYNALP² – več kot zgolj projekt

© Marco Riva

Od sredine leta 2006 projekt DYNALP² na najrazličnejše načine podpira večino aktivnosti Omrežja občin in njegovih članic.

16 Mednarodni prenos znanja: pomembna izmenjava med občinami

© Marco Riva

Leta 2007 so bile skupaj izvedene štiri delavnice DYNALP² v štirih državah na štiri projektne teme: "regionalna dodana vrednost", "socialna kompetenca", "mobilnost" uin "politike in inštrumenti".

17 Komunikacija – več kot samo besede

18 Portret: Antonio Chiadò

© Francesco Pastorelli

Antonio (Nino) Chiadò je podžupan Massella, najmanjše obine Omrežja občin "Povezanost v Alpah".

20 Prireditve 2008

Finančno poročilo za leto 2007

Projekt DYNALP² leta 2007 ni zaznamoval le v finančno-tehničnem smislu. Če ne upoštevamo internih nakazil, so prihodki znašali okoli 539.000 EUR, odhodki pa 519.000 EUR. Članarine v skupnem znesku 101.864 EUR so tako prvič presegle 100.000 EUR.

© Povezanost v Alpah

Poglavitni del sredstev izhaja iz projekta DYNALP². Švicarska fundacija MAVA je prispevala 399.000 EUR. V blagajno se je nateklo 404.000 EUR, od katerih je bilo za projekte članic nakazanih 142.000 EUR. Stroški organizacije delavnic so znašali 65.000 EUR, za komunikacijo je bilo porabljenih okoli 90.000 EUR. Stroški koordinacijske dejavnosti, ki jo za občine izvajajo animatorji, so znašali okoli 69.000 EUR, stroški za projektni menedžment, kontroling in žirijo pa 38.000 EUR.

Dynalpovega projekta Interreg III B tudi v letu 2007 ni bilo mogoče zaključiti. Za projekt je bilo porabljenih 5.000 EUR, s strani EU smo prejeli subvencijska sredstva v višini 27.000 EUR, torej čakamo še na subvencije v višini pribl. 90.000 EUR.

Zadnje leto je v celoti potekalo v znamenju desetletnice društva. Stroški za organizacijo delavnic in delovanje na področju odnosov z javnostmi (spletna stran, roll up stojala itd.) so znašali 56.000 EUR. Znatno del celotnih stroškov so predstavljali stroški prevajanja, ki so razvidni iz zgoraj navedenih postavk in znašajo več kot 100.000 EUR. Vsi ti izdatki pa so zaradi komunikacije med člani v enem od štirih poglavitnih alpskih jezikov nujno potrebni. Za administrativne stroške, vključno s pisarniški storitvami, je bilo porabljenih 51.000 EUR.

Prehodna postavka, za katero si želim, da bi bila višja, je zagotavljanje podpore za izvajanje projekta AGOCE v Kirgizistanu na področju rabe energije: 3.100 EUR.

Poleg teh sredstev, ki so jih porabila mednarodna društva, so bila na razpolago sredstva posameznih držav članic. V Švici je bilo v izvajanje Alpske konvencije vloženo okoli 54.000, v Avstriji pa 30.000 EUR. V Franciji so država, regije in departmaji preko CIPRE Francija s 24.500 EUR podprli koordinacijo in ostale aktivnosti Omrežja občin.

Cilj je iz nacionalnih sredstev zagotoviti plačilo organizacije enega "dneva koordinatorjev" za vsako občino članico.

Poleg omenjenih sredstev so občine poleg članarine porabile precejšnja sredstva, saj je bilo samo v okviru projekta DYNALP² leta 2007 sproščenih za več kot 300.000 EUR sredstev. Poleg tega vlagajo občine približno enake vsote tudi v ostale projekte, povezane z uresničevanjem alpske konvencije.

Leto 2007 sta zaznamovala projekt DYNALP² ter praznovanje desetletnice obstoja Omrežja občin. Na sliki: Vzdušje na večernem praznovanju desetletnice v Schruns.

Rainer Siegele, 1. predsedujoči Omrežja občin

Nove članice Omrežja občin

Omrežje občin se stalno širi. Na srečanjih predsedstva 12.1. in 20.10.2007 v Mädrü/A je bilo vanj sprejetih 12 novih članic s skupno 27 občinami.

V Avstriji

Red. Poleg v nadaljevanju predstavljenih novih občin, ki so se včlanile v Omrežje, sta se dve regiji povečali za nove članice: regija Nationalpark Kalkalpen za pet (Molln, Reichraming, Rosleithen, Rosenau am Hengstpass in St. Pankraz) in regija Vorderwald za eno novo občino (Doren).

Ebensee

Število prebivalcev: 8.000

Površina: 195 km²

Nadmorska višina: 425 – 2.093 m

Občina Ebensee v zgornjeavstrijski pokrajini Salzkammergut je ena redkih industrijskih občin, ki so članice Omrežja občin. Njen razvoj je tesno povezan s solinarstvom in rudarstvom. Nazadovanje te gospodarske panoge je povzročilo, da se je število prebivalcev zmanjšalo na dobrih 8000 ljudi. Občina, ki se razteza na površini 195 km², pa lahko ponudi tudi številne zanimivosti.

Impresivno podobo dajejo kraju bogastvo naravne krajine s čudovitimi jezeri, številne pohodniške poti na okoliške vrhove in kapniške jame. Polpreteklo zgodovino kraja nazorno prikazujejo domači muzej, spominsko obeležje in spominski jašek na območju nekdanjega koncentracijskega taborišča.

Občina si skupaj s prebivalci že leta prizadeva za dolgoročno razvojno načrtovanje. Z lokalnim akcijskim načrtom zaposlovanja in izobraževanja (LABB) želi kraj spet ustvariti boljše možnosti

za prihodnost, potem ko se je izjalovila možnost, da bi se odprla številna kakovostna delovna mesta. Pomembno je tudi regionalno in medregionalno sodelovanje, ki ga bo treba še okrepiti.

Z ustvarjalnostjo in veliko poguma se prebivalci lotevajo novih idej ter si prizadevajo za gospodarski razvoj z geslom "Delati in živeti tam, kjer drugi preživljajo počitnice". Pri tem je pomembno politično delovanje, ki je odgovorno s socialnega, kulturnega in gospodarskega vidika in upošteva vrsto temeljnih vrednot, kot so strpnost, solidarnost, subsidiarnost, varstvo manjšin, antirasizem in enakopravnost spolov v smislu integracije načela enakosti spolov.

Gabriele Greussing

Regija amKumma

Občine: 4

Število prebivalcev: 24.450

Površina: 34 km²

Nadmorska višina: 400 – 1.645 m

Regijo amKumma predstavljajo štiri občine (Altach, Götzis, Koblach in Mäder), ki so se združile v društvo s skupnim imenom. Živeti v regiji amKumma za njene prebivalce pomeni bivanje, zaposlitev, rekreacijo, izobraževanje in zagotovljen lokalno oskrbo. Kakovostno življenje odgovorni občinski organi razumejo kot optimalno ponudbo za prebivalstvo na vseh omenjenih področjih. V skladu z geslom "Štiri občine, en življenjski prostor" med seboj tesno sodelujejo, vendar pa ob tem ohranjajo svojo samostojnost.

Cilj, ki so si ga v regiji zastavili, je izboljšati kakovost življenja s preudarnim, dolgoročnim, trajnostnim in aktivnim načrtovanjem. Poleg številnih projektov (nakupovalni bon, borza vajencev, kolesarsko tekmovanje, projekt prihodnjega razvoja Renske doline itd.) so s sodelovanjem lokalnega prebivalstva izdelali tudi skupne usmeritve delovanja (vodilo občine).

Trenutno regija v okviru projekta DYNALP² pripravlja skupno zasnovo prostorskega razvoja.

Elke Klien

Regija Fraxern-Klaus-Röthis-Zwischenwasser

Občine: 4

Število prebivalcev: 8.777

Površina: 40 km²

Nadmorska višina: 435 – 2.000 m

Regija leži na sončnih pobočjih doline Rena v Vorarlbergu. Tamkajšnja krajina je izrazito oblikovalo večinoma zmerno podnebje. Vse štiri občine so znane po vinogradništvu in sadjarstvu, zlasti gojenju češenj. Skupaj z drugimi sosednjimi občinami so ustanovile interesno skupnost "Sadovnjak Vorarlberg", izkoriščajo pa tudi sončno energijo. S skupnim projektom "Energija Vorderland" poskuša skupnost pri domačinih vzbuditi zanimanje za namestitve solarnih naprav. Zwischenwasser je tudi z vidika energijske učinkovitosti ena najuspešnejših avstrijskih občin, saj je prejela zlato evropsko nagrado za energijsko učinkovitost (European Energy Award).

© Reinhard Hörmandinger

© Region amKumma

© Gemeinde Zwischenwasser

Regija je izrazito mestna, kmetijstvo nazaduje, namesto tega narašča zanimanje za regijo kot prostor za prostočasne dejavnosti in oddih. Da bi ohranili odprto in raznoliko kulturno krajino, je treba poiskati nove poti in nova zaveznitva.

V Rõthisu so tako skupaj z regionalno delovno pobudo obnovili suhe zidove in mladim, ki so brezposelni dlje časa, ponudili možnost zaposlitve. V občini Zwischenwasser je nastalo ekološko partnerstvo med kmetijstvom, gostinstvom in občinami, ki želi ohraniti lokalne žičnice, v Klausu pa je bila v sodelovanju s prebivalci izvedena renaturacija občinskega potoka.

Regija sodeluje z drugimi štirimi občinami tudi na socialnem področju. Projekt "Življenjski prostor Vorderland" ponuja socialne storitve in obravnava bodoče izzive. Skupno geslo je "trajnostno in odločno v regiji in občinah" – in v zvezi s tem od Omrežja občin "Povezanost v Alpah" pričakujejo nove pobude.

Katrin Löning

Južna Koroška – Karavanke

Občine: 7

Število prebivalcev: 27.800

Površina: 588 km²

Nadmorska višina: 436 – 2.139 m

Januarja 2007 se je v Omrežje občin "Povezanost v Alpah" včlanilo sedem občin okrožja Velikovec. Na površini okoli 59.000 ha živi v neposredni bližini osrednjega celovškega prostora približno 27.800 prebivalcev.

Spekter naravnega prostora sega od položne rečne krajine ob reki Dravi (391 m) do strmih karavanških vrhov (2139 m), iz zadnje kamene dobe pa izhajajo tamkajšnja številna jezera in močvirja.

© Feessl

Gospodarsko usmeritev tega območja so izrazito zaznamovali kmetijstvo in gozdarstvo oz. letni turizem z več kot milijonom nočitev, vendar pa v regiji ni toliko velikih podjetij. Problematika globalnih in alpskih razsežnosti, denimo migracije, turizem, upravljanje varstva narave itd., je občine spodbudila, da so pristopile k mreži alpskih občin.

Cilji, ki so si jih zastavili v občinah, so zaradi navezanosti ljudi na življenjski prostor usmerjeni k trajnostnemu regionalnemu razvoju. Na področju sonaravnega celoletnega turizma, rabe obnovljivih virov energije, upravljanja varstva narave, oplemenitenja kmetijskih in gozdarskih proizvodov južnokoroška in karavanška regija sedaj pričakuje, da bo na podlagi izmenjave izkušenj z drugimi občinami članicami pridobila pomembne pobude za nadaljnji razvoj.

Peter Plaimer

V Švici

Iséables

Število prebivalcev: 1.000

Površina: 15 km²

Nadmorska višina: 476 – 2.750 m

Iséables leži na pobočju manjše stranske doline nad Rensko dolino v švicarskem kantonu Valais med krajema Martigny in Sion. Ime občine izhaja iz francoske besede érable, ki pomeni javor, v tamkajšnjih krajih zelo pogosto drevesno vrsto.

Občina, odmaknjena od prometnih poti, je bila dolga leta večinoma samozadostna in ni bila odvisna od zunanjega sveta. Do leta 1942, ko je bila zgrajena žičnica, je bil ta kraj z dolino povezovala le ozka gorska pot. Prebivalci so živeli v glavnem od kmetijstva, dokler niso v

© Iséables

petdesetih in šestdesetih letih – tako kot drugod po Valaisu – našli zaposlitve na velikih gradbiščih pregradnih zidov. V tistem obdobju se je v Iséablesu razvila tudi urarska industrija, ki je prav tako ustvarila številna delovna mesta, a danes vedno bolj izgublja svoj pomen. Občini prinaša lepo prednost lega na obrobju obsežnega smučarskega središča "Štirih dolin" med Verbierom in Nendazom.

Težje razmere, v katerih so ljudje tukaj živeli več stoletij, predvsem pa osamitev in topografska lega, so utrdili povezanost prebivalstva z domačim krajem. To je verjetno tudi eden od razlogov, da premore Iséables številna, zelo dejavna društva, tukaj pa je bilo tudi ustanovljeno društvo za ohranjanje in povečevanje vrednosti lokalne kulturne dediščine Pro Aserablos.

Alain Stuber

V Franciji

Auzet

Število prebivalcev: 85

Površina: 35 km²

Nadmorska višina: 1.000 – 2.000 m

Auzet je majhna občina s 85 prebivalci v francoskih Južnih Alpah v bližini mesta Digne-les-Bains. Do petdesetih let prejšnjega stoletja se je 25 družin, kolikor jih je živelo v tem kraju, preživljalo v glavnem z gojenjem različnih kultur in živinorejo. Nazadovanje kmetijstva je v osemdesetih letih povzročilo, da je v vasi ostalo le še 35 prebivalcev in da so lastniki začeli prodajati svoje domačije, ki so jih novi lastniki spremenili v počitniška stanovanja. Občinsko vodstvo se je zato odločilo, da se bo tako negativni rasti prebivalstva uprlo z različnimi akci-

© Auzet

jami. Ustanovili so glasbeni in okoljski center, kjer otroci lahko spoznavajo zvoke narave in jih reproducirajo na preprostih glasbilih, začeli so spodbujati ekoturizem s trajnostno ponudbo prenočišč in izdelavo prospektov, v katerih se obiskovalci lahko seznanijo z naravnimi znamenitostmi, ki si jih je mogoče ogledati v bližnji okolici kraja. S takimi in podobnimi akcijami je občini uspelo, da se je v 15 letih število prebivalcev več kot podvojilo in da se je zgodilo to, da danes stanovanj celo primanjkuje! Glede tega problema je vodstvo občine že pripravilo projekt pasivne gradnje večdružinskih hiš. Fazo načrtovanja projekta je finančno podprl projekt DYNALP².

Le Bourg d'Oisans

Število prebivalcev: 3.000

Površina: 56 km²

Nadmorska višina: 700 – 3.170 m

Bourg d'Oisans leži okoli 50 km jugozahodno od Grenobla, na obrobju narodnega parka Les Ecrins, in je s 3.000 prebivalci "največja" novo sprejeta članica izmed francoskih občin Omrežja občin "Povezanost v Alpah". Zaradi izrazito ravninskega dela doline, ki sicer leži med samimi tritisočaki, ima kmetijstvo tukaj že od nekdaj pomembno vlogo. Danes je na prvem mestu močno razvit storitveni sektor, kar je pogojeno zlasti z znanimi območji visokogorskega turizma Les Deux Alpes in Alpe d'Huez v neposredni bližini. Poleti je vas izhodiščna točka za kolesarske navdušence, ki odhajajo na najtežje etape kolesarske dirke Tour de France. Da bi središče vasi postalo privlačnejše, poteka v vasi korenit proces njego-

vega prestrukturiranja. Tako bodo imeli pešci več prostora, novogradnje bodo gradili zgoščeno in ob središču kraja itd. V občini Le Bourg d'Oisans že izvaja nov projekt, in sicer ustanovitev "študijske" kmetije za ohranjanje in vrednotenje kmečkih kulturnih dobrin. Tudi ta projekt sofinancira projekt DYNALP².

Les Gets

Število prebivalcev: 1.350

Površina: 30 km²

Nadmorska višina: 900 – 1.800 m

Les Gets je kraj, katerega razvoj je zaznamoval zlasti turizem. Vas leži nedaleč od švicarske meje med Ženevskim jezerom in Mont Blanc. Preden se je v vasi razvil turizem, sta bila dolgo časa najpomembnejša vira za prebivalce les in voda. Hiše, v celoti zgrajene iz smrekovine in jelovine, so še danes značilne za krajevno arhitekturo in spomladi, ko se topi sneg, žage zaradi močnega pretoka rek še vedno obratujejo s polno zmogljivostjo. Dve tretjini območja občine Les Gets prekriva gozd, ki je pomemben vir surovin za toplarno na lesno biomaso.

Najpomembnejši cilj, ki si so ga zadali župan Alain Boulogne in njegova občina, je razvoj vasi, ki bo v skladu z načeli trajnostnega razvoja. To se odraža na različnih področjih dela, npr. v trajnostnem turizmu, upravljanju mobilnosti in odpadkov ter prostorskem načrtovanju. Županu je tudi uspelo, da so bila začasno razveljavljena vsa gradbena dovoljenja, s tem pa zaustavljena vedno večje pomanjkanje vode in pozidava tal.

Siv-Ann Lippert

V Italiji

Erto in Casso

Število prebivalcev: 400

Površina: 52 km²

Nadmorska višina: 480 – 2.660 m

Oba kraja tvorita skupaj eno občino. Za krajevno arhitekturo so značilne zgradbe, ki so jih zgradili iz domačega kamna roza barve. Vas, v kateri živi okoli 400 prebivalcev in leži na 780 m.n.v., si je pridobila žalostno slavo zaradi katastrofalne naravne nesreče v dolini Vajont: 9. oktobra 1963 je namreč z gore Monte Toc, ki leži nasproti vasi Erto in Casso, okoli 260 kubičnih metrov kamenja zgrmelo v akumulacijsko jezero, ki ga je na koncu omejeval ogromen jez. Zaradi udarnega vala, ki je pri tem nastal, je umrlo 2000 ljudi, uničeni pa so bili tudi številni zaselki kraja Erto. Vas Longarone, ki leži pod jezero, je udarni val zravnil z zemljo. Občina Erto in Casso je leta 2003 na natečaju "Občina prihodnosti" prejela nagrado za projekt obnove vasi.

Zgodovinsko bogat in očarljiv pa je tudi pasijon, ki ga vaška skupnost vsako leto uprizori na veliki petek kot spomin na stoletja staro zaobljubo, dano po veliki kugi, ki je pustošila v kraju. Na delu občinskega ozemlja leži naravni park Furlanski Dolomiti, ki je nenaseljeno varstveno območje brez utrjenih poti, popolnoma naravno in neokrnjeno kot le malokatero drugo območje alpskega prostora.

© Bourg d'Oisans

© Les Gets

© Erto e Casso

Fontainemore

Število prebivalcev: 430

Površina: 31 km²

Nadmorska višina: 760 – 2.600 m

Z občino Fontainemore se je Omrežju občin pridružila tudi dolina Aoste. Občina Fontainemore ima 430 prebivalcev in leži v dolini Valle del Lys na območju, ki se s 760 m.n.v. v glavnem naselju povzpne na 2600 n.m.v. m na gori Mont Mars.

V občini še danes obstaja kmetijska struktura s številnimi malimi in srednjimi živinorejskimi kmetijami. V lokalni mlekarni, s katero upravlja kmečka zadruga, zbirajo mleko, ki ga dobavljajo s kmetij iz celotne doline in iz katerega proizvajajo maslo in značilne vrste sirov (Fontina, Toma di Gressoney). Mlekarna je bila ustanovljena v sedemdesetih letih in je zelo pripomogla k ohranitvi kmetijstva v dolini, saj je zagotavljala preživetje majhnim in srednjim živinorejskim kmetijam. Še letos se bo proizvodnja sira preselila v novo, sodobno zgradbo. Za gradnjo novega objekta je odgovorna regija.

V območje občine spada tudi naravni rezervat Riserva Naturale del Mont Mars, ki se odlikuje po izrazito sonaravni alpski krajini, za katero so značilni gozdovi, travniki, melišča, jezera in močvirja. Skozi rezervat vodi utrjena pot do jezer, od tam naprej pa je mogoče priti do romarskega kraja Santuario di Oropa. Na tej zgodovinski stezi od leta 1585 dalje vsako peto leto organizirajo procesijo vernikov, ki roma iz Fontainemora do romarskega kraja.

Pinzano al Tagliamento

Število prebivalcev: 1.600

Površina: 21.8 km²

Nadmorska višina: 120 – 454 m

Pinzano al Tagliamento šteje okoli 1.600 prebivalcev in se razprostira na površini 21,8 km² vzdolž desnega brega Tilmenta. Krajino je zaznamoval značilen razgiban gričevnat svet, kjer se na nadmorski višini od 120 do 454 metrov izmenjujejo gozdovi, vinogradi in polja.

Tilment, ena zadnjih divjih alpskih rek, povezuje Alpe z Jadranom in je zaradi številnih prodnatih bregov in neokrnjene obvodne krajine edinstven ekosistem. Tega ogrožajo veliki projekti vodogradnje na srednjem rečnem toku, ki jih dežela Furlanija-Juljska krajina načrtuje v smislu ukrepov protipoplavnega varstva za mesto Latisana, ki leži ob spodnjem toku reke. Zaradi projekta bo v okolju nastala nepopravljiva škoda in bo drastično posegel v hidromorfološko ravnovesje celotnega rečnega sistema. Občinska uprava se zaveda pomena ekosistema reke Tilment, zato se tudi bori za njegov ohranitev.

Francesco Pastorelli

V Sloveniji

Občine v Julijskih Alpah

Občine: 3

Število prebivalcev: 14.000

Površina: 957 km²

Nadmorska višina: 460 – 2.864 m

Regija Julijske Alpe se razprostira na severozahodu Slovenije ob meji z Italijo in Avstrijo. Tvorijo jo tri občine in sicer občina Bohinj, Bovec in Kranjska Gora. Stična točka vseh treh občin je najvišji vrh Triglav (2864 m.n.v.), ki je hkrati tudi najvišja gora v Sloveniji. Značilnost regije, da večina ozemlja leži v Triglavskem narodnem parku, ki je tudi zavarovan v okviru Nature 2000. Na 957 km² zemljišča živi okoli 14000 prebivalcev, ki se večinoma preživljajo s turizmom. Prav zaradi turizma so dobro razvite tudi vse vrste storitvenih dejavnosti, trgovina, podjetništvo in različne oblike dejavnosti, ki preživljajo male podjetnike. Razvito je žičničarstvo, deloma pa tudi manjši obrati lesne, kovinsko-predelovalne industrije ter gradbeništvo.

Največje probleme v regiji povzročajo naravne nesreče kot so potresi in poplave, staranje prebivalstva in prometna obremenjenost alpskih dolin oz. visokogorskih prelazov.

Vse tri občine si želijo boljše dostopnosti z javnim prometom in turistom ponuditi alternativne možnosti prevoza ter tako zagotoviti trajnostni razvoj turizma in ohranjanje narave.

Poleg tega se na splošno zavzemajo za čistejšo okolje ter za boljše pogoje bivanja lokalnega prebivalstva.

Vida Černe

© Fontainemore

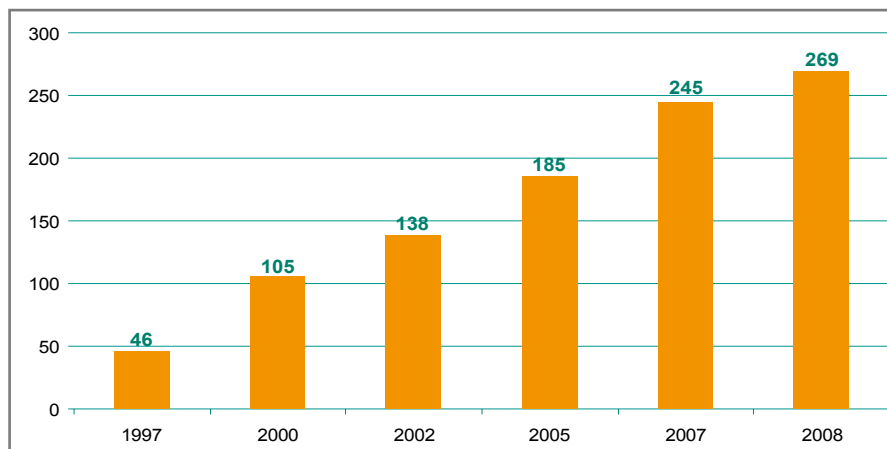
© Pinzano al Tagliamento

© Matevž Lenarčič

V Nemčiji

Red. Bad Hindelang se je leta 2007 v sodelovanju z Sonthofnom včlanil v Omrežje občin.

V občinah članicah trenutno živi 5.8 % vsega alpskega prebivalstva (cca. 750.000 ljudi). Občine v Omrežju pa zavzemajo 5.7 % celotne površine alpskega sveta.

Novice iz naših članic

Nemčiji

Naravni park Nagelfluhkette – prvi čezmejni naravni park med Nemčijo in Avstrijo

© Thomas Probst

Znamenit geološki spomenik regije je posebna kamnina – labora. In tako kot ta konglomerat kamnin je tudi naravni park konglomerat občin, sestavljen iz njihovih naravnoprostorskih, gospodarskih in kulturnih posebnosti.

Omrežje občin se lahko pohvali z novim uspehom na področju čezmejnega sodelovanja, saj je 1. januarja 2008 bavarska stran uradno potrdila naravni park Nagelfluhkette, ki se sedaj razprostira med južnim delom okraja Oberallgäu (Švabska/Bavarska) in območjem Vorderer Bregenzerwald (Vorarlberg / Avstrija). Slavnostna otvoritev parka bo 21. maja 2008.

Idejo o ustanovitvi naravnega parka je dala tržna občina Oberstaufen že leta 2003. Sosednje občine na avstrijski in nemški strani so takoj izrazile zanimanje. Kmalu zatem, ko je bil pre-

magan začetni dvom v uspešnost tako zahtevnega projekta, je 13 občin z velikim navdušenjem in tudi podporo države vendarle začelo pripravljati vse potrebno za ustanovitev prvega čezmejnega naravnega parka med Nemčijo in Avstrijo. Na nemški strani sodelujejo pri projektu poleg Oberstaufna tudi občine Balderschwang, Blaiachach, Bolsterlang in Obermaiselstein ter mesto Immenstadt, na avstrijski strani pa Hittisau, Krumbach, Langenegg, Lingenau, Riefensberg, Sibratsgfäll in Sulzberg. Vse občine imajo skupaj 38.000 prebivalcev in razpolagajo z 20.000 turističnimi posteljami. Skupna površina parka znaša okoli 387 km². Vse občine, ki ležijo na območju naravnega parka, so že postale tudi članice Omrežja občin "Povezanost v Alpah". Pred kratkim je k naravnemu parku pristopila tudi občina Doren, prav tako članica našega omrežja.

Raznolikost velikih in malih posebnosti želijo občine z aktivnim in medsosedskim sodelovanjem ohraniti in še razvijati. Tako se tudi glasijo cilji, za katere se zavzema naravni park. Glavni cilj je naravo in krajino, turizem, alpsko gospodarstvo, kmetijstvo in gozdarstvo pa tudi kulturo in družbeno življenje med seboj povezati in s tem regijo trajno okrepiti.

Poleg številnih drugih dejavnosti občine naravnega parka od začetka leta 2007 dalje sodelujejo tudi pri projektu DYNALP², in sicer pri projektu e5 "Energetska samozadostnost in obnove viri energije", ki se izvaja v naravnem parku Nagelfluhkette. Pri tem se je pokazalo, da obstajajo pri čezmejnem sodelovanju še velike možnosti: tako je v akciji termografskih meritev konec lanskega leta sodelovalo več kot 700 lastnikov hiš v občinah naravnega parka. Tovrstno sodelovanje se bo nadaljevalo še na drugih področjih tudi v prihodnje.

Thomas Probst

Italija

Veliko elana pri izvajanju projektov DYNALP²

© Martino Giuseppe

V letu 2007 so italijanske občine dosegle pomembni napredek pri uresničevanju projektov DYNALP². Lep primer je občina Bardonecchia, kjer poskušajo doseči trajnostno upravljanje visokogorskih cest.

V letu 2007 so tudi italijanske občine pomembno prispevale k izvajanju projektov DYNALP².

V okviru projekta "Le voci e le immagini del passato riprendono vita" (Glasovi in podobe iz preteklosti se prebujajo v novo življenje) zbira občina Telve stare filme, fotografije in diapozitive o krajevni zgodovini in krajini. Doslej so zbrali okoli 50 filmov, nekaj tonskih posnetkov različnih intervjujev in 400 fotografij. Trenutno pripravljajo video intervjuje s starejšimi vaščani, ki pripoveduje o življenju v preteklosti. Zbrano gradivo bo občanom na ogled v okoljskem muzeju, uporabili pa ga bodo tudi v dokumentarnih filmih o zgodovini kraja.

Občina Bardonecchia je sprejela nov odlok o uporabi poti, tovornih stez in gozdnih cest. S pomočjo projekta z naslovom "Upravljanje najvišje vozne ceste v Evropi" naj bi z uravnavanjem prometa motornih vozil ter s spodbujanjem pešpoti in kolesarskih poti zaščitili visokogorski svet na območju občine. Dana je bila tudi pobuda, da se od petka do nedelje, od 9.00 do 17.00 ure, začasno zapre zadnji odsek ceste, ki pelje na vrh Colle del Sommeiller na 3000 m.n.v. Ustrezno tovrstni problematiki je junija v občini Bardonecchia potekala tudi delavnica DYNALP², na kateri so udeleženci razpravljali o mobilnosti na visokogorskih cestah.

V občini Berbenno so osnovnošolci s pomočjo učiteljev za bergamski naravoslovni muzej izdelali vodič po paleontološkem parku, namenjen osnovnošolcem, ki obišejo dolino Valle Brunone. Učenci so pripravili poučno knjižico, ki vsebuje opise raziskovalnih in učnih poti ter informacije o upravljalnem načrtu za varstveno območje. Knjižica predstavljena na delavnici DYNALP² "Mladi in varstvo narave" 4. in 5. aprila 2008 v Berbenu.

Občina Massello se je odločila, da bo finančno podprla domačo kuhinjo in proizvode. V sodelovanju z znanimi organizacijami, kot je npr. Slow Food, organizira strokovno prakso in tečaje, na katerih se bodo lahko vsi zainteresirani in seveda

drugi gostje seznanili z domačimi kmetijskimi proizvodi. Eden od ciljev projekta je vzpostavitev razmer za ponovno oživetev kmečkih gospodarstev. Oktobra je občina Massello projekt in Omrežje občin "Povezanost v Alpah" predstavila na razstavi Alpi 365.

Občina Budoia je ponudbo šolske kuhinje še izboljšala, saj se je preusmerila na lokalne proizvode ekopridelave in tako povečala kakovost hrane v menzi, poenostavila je nabavo in s tem zagotovila trajnost projekta. Šolska "ekomenza" v Budoia se je februarja predstavila na mednarodnem sejmu organske hrane in naravnih proizvodov Biofach v Nürnbergu. Trenutno v kraju uvajajo sistem za certificiranje kakovosti šolske kuhinje.

Francija

Novice Omrežja v Franciji v letu 2007

Leto 2007 je bilo za francoski del Omrežja občin "Povezanost v Alpah" zelo razgibano. Zaslužen za to je zlasti Guillaume Landry, ki je bil do lanskega novembra koordinator za francoske članske občine in je v to nalogo vložil veliko truda in časa.

Že takoj na začetku leta so se omrežju pridružile tri nove članice in ga obogatile s svojimi različnimi značilnostmi, a tudi potrebami. Skupščini francoskih članic, ki je junija v kraju Sappey en Chartreuse potekala v okviru 10. obletnice Omrežja občin "Povezanost v Alpah", sledil pa ji je seminar o podnebnih spremembah, je med prisotnimi občutno prispevala k izmenjavi izkušenj in informacij o aktualnih izzivih. Poleg tega je občina Sappey en Chartreuse že pokazala prve rezultate, ki jih je dosegla pri revitalizaciji vaškega središča. Projekt je sofinanciral DYNALP².

Konec septembra je bila v regiji Pays des Ecrins, ki leži v francoskih Alpah blizu italijanske meje, organizirana dvodnevna delavnica z naslovom "Smučišča: okoljski pregledi in diverzifikacija", na kateri je več kot sto obiskovalcev razpravljalo o različnih možnostih razvoja smučarskih krajev, nato pa obiska-

© Michel Aveque

V preteklem septembru je bi na vaškem trgu v Sappey-en-Chartreuse postavljen nov vodnjak. Ta je postal osrednji simbol projekta DYNALP² "Oživljanje vaškega jedra".

lo Montgenèvre, smučarski kraj, ki je pridobil certifikat ISO 14001. V zvezi s tem je bil predstavljen projekt DYNALP² zveze občin v regiji Pays des Ecrins, kjer so leta 2007 začeli pripravljati "okoljsko diagnostiko" za smučarski območji Pelvoux-Vallouise in Puy St. Vincent. Namen pobude je izdelati celostno strategijo upravljanja s smučišči, ki predvideva ozaveščanje tamkajšnjih prebivalcev in turistov ter ukrepe za prilagajanje trenutnim izzivom. Projekt med drugim temelji tudi na izmenjavi izkušenj z drugimi deležniki v Alpah, do katerih je lahko prišlo po zaslugi Omrežja občin "Povezanost v Alpah". Tako zveza občin sodeluje z lihtenštajnskim skladom ProNatura-ProSki, oktobra pa je že bilo organizirano študijsko potovanje po avstrijski Tirolski.

Na letni skupščini konec oktobra je ga. Colette Patron (iz mesta Gap) predala predsedovanje francoski podružnici "Povezanosti v Alpah". Novi predsednik je postal Joël Giraud (iz Argentière-la-Bessée). V prvih petih letih delovanja pod predstvom Colette Patron je francoski mreži uspelo opazno povečati svoj pomen. Na tem mestu se ji še enkrat najlepše zahvaljujemo za njen trud in vsa prizadevanja, obenem pa novemu predsedniku Joëlu Giraudu želimo uspešen mandat.

Siv-Ann Lippert

Švica

Preobrazba "Povezanosti v Alpah Švica"

Na nacionalni ravni je leto 2007 v Švici zaznamovala intenzivna strateška razprava članici o položaju "Povezanosti v Alpah". Delovna skupina, ustanovljena na generalni skupščini leta 2006 v Ponte Tresi (Ticino), je za generalno skupščino 2007 v Flühlju (Luzern) pripravila delovno gradivo, ki je služilo kot podlaga za razpravo. Poleg tega je bila med članicami izvedena tudi anketa, ki je pokazala, da švicarske članice pripisujejo velik pomen podpori in spremljanju izvajanja lokalnih dejavnosti s strani sekretariata švicarske podružnice društva. Ta je imela za opravljanje svojih nalog v l. 2007 na voljo 90.000 SFR, ki jih je zagotovil švicarski Zvezni urad za prostorski razvoj (ARE) v okviru dosjeja Alpske konvencije. Sestavni del sekretariata so nacionalna koordinacija in štirje svetovalci za različne jezikovne regije.

Franz Gnos iz Silenena (Uri) je nasledil Rudolfa Lippunerja iz Grabsa (St. Gallen) in tako prevzel funkcijo predsednika švicarske podružnice.

Ravno tako so v Flühlju (Luzern) na nacionalni ravni proslavili deseto obletnico ustanovitve Povezanosti v Alpah s slavnostno večerjo in ognjemetom na Rothornu s čudovito panoramo Alp v ozadju.

Medtem ko se je mreži pridružila nova članica, občina Iséables iz Spodnjega Valaisu, sta občini Beatenberg in Hasliberg (obe Bern) sporočili, da iz Omrežja občin izstopata.

Različnim članicam so bila odobrena sredstva za sofinanciranje izvajanja njihovih projektov v okviru projekta DYNALP²: Reichenbach v dolini Kandertal (Bern) je prejel sredstva za projekt "Fokus Kiental", Unescov biosferni park Entlebuch (Lucern) s projektom "Äntlibuecher Schuelschätz", Grabs v dolini Rena (St. Gallen) za projekt "Občutek za naravo: s

Tudi v Švici so bučno proslavili desetletnico obstoja "Povezanosti v Alpah". Primerno kuliso je predstavljala čudovita panorama v Brienz Rothornu.

srcem in razumom", v Ticinu so bila sredstva odobrena obema projektoma iz Malcantona, in sicer "Trajnostna raba gozdov" in "Strada Regina". V Graubündnu je bila izbrana dolina Val Lumnezia s projektom "Spazi arte e cultura", projekt "Koncept prometne povezave za planino Flix z alpskim avtobusom" v Suru in v Sentu projekt "Ureditev energijsko varčnega stanovanjskega območja za domače prebivalce".

Silenen (URI) je organiziral forum o turizmu, ki ponudnikom turističnih storitev v dolini Maderanertal in regiji zagotavlja platformo za širše sodelovanje, istočasno pa je v pripravi tudi zasnova trajnostne mobilnosti za dolino Maderanertal.

Sattel (Schwyz) je ustanovil interesno skupnost, v okviru katere bo izvajal projekt "Doživeti Morgarten", ki želi v turistične namene in v obliki izobraževalne ponudbe za šole ovrednotiti za Švico pomemben zgodovinski dogodek – bitko pri Morgartnu.

Peter Marty

Avstrija

Svež veter v "Povezanosti v Alpah Avstrija"

V letu 2007 je samo v Avstriji k Omrežju občin "Povezanost v Alpah" pristopilo 21 občin. S tem se je število avstrijskih članic povečalo na 16, znotraj njih pa je sedaj kar 65 občin. Da bi jim bilo mogoče zagotoviti po možnosti celovito koordiniranje njihovega delovanja v okviru društva, so potrebna finančna sredstva, ki pa se lahko zberejo le prek finančnih spodbud. Na srečo je ministrstvo za okolje za tovrstno podporo članicam za leto 2008 zagotovilo 30.000 evrov.

Predsedstvo trenutno pripravlja skupaj z avstrijskimi koordinatorji načrt uporabe finančne pomoči. Vsebinsko nespremenljivi deli njihovega dela obsegajo letne razgovore z občini, svetovanja glede na trenutno situacijo in povezovanje na regionalni ravni. Poleg tega je treba vzpostaviti tako strukturo, ki bo omogočala usklajevanje dejavnosti na nacionalni ravni. Občinam in koordinatorjem bo tako na razpolago kontaktna služba, ki bo opravljala tudi administrativne naloge in vzpostavila trdno povezavo na mednarodni ravni, lahko pa bo organizirala tudi različne prireditve, npr. letni občni zbor, tematske delavnice itd., ter poskrbela za učinkovito delovanje na področju odnosov z javnostmi.

Letna konferenca bo 17. in 18. oktobra 2008 v avstrijskem kraju Ebensee. Vsebina programa bo v pretežni meri posvečena na področju prebivalstva in kulture.

Sicer pa več avstrijskih članskih občin trenutno izvajajo zanimive projekte. Tako na primer v regiji Montafon kmetje, gostinci, turistični delavci, politiki in potrošniki skupaj načrtujejo ustanovitev društva, ki bo skrbelo za več užitka in to ne le v kulinariki. Ali pa v Krumbachu, kjer iščejo ideje, kako bi izobraževanje, gospodarstvo in kakovost življenja povezali z mokrišči na območju občine: razpeti med krajino, izvajanjem dejavnosti in deležniki, pripravljajo trajnostno ponudbo doživljanja krumbaških mokrišč, ki ležijo v naravnem parku Nagel-fluhkette.

Gabriele Greussing

Projekt "Zavestno-do-živeti Montafon" poteka zaokroženo: Kmetovalci, gastronomi, predstavniki turistične stroke in politike ter potrošniki so povezani v društvo za več okusa.

Liechtenstein

Izmenjava izkušenj in čezmejno sodelovanje

Mikromreža je desetletnico obstoja praznovala v občini Mauren. Z leve proti desni: Hubert Sele, župan občine Triesenberg, Daniel Hilti, župan občine Schaan, Rainer Siegele, predsednik Omrežja občin "Povezanost v Alpah" ter župan občine Mäder in Freddy Kaiser, župan občine Mauren.

V okviru praznovanja desetletnice delovanja Omrežja občin "Povezanost v Alpah" je v lihtenštajnski občini Mauren na vabilo treh lihtenštajnskih članic potekala delavnica, na kateri so udeleženci skupaj s predstavniki občin švicarske regije Werdenberg in vorarlberških občin (A) razpravljali o morebitnem intenzivnem čezmejnem sodelovanju. Prostorsko občine med seboj niso zelo oddaljene, problemi, s katerimi se srečujejo, pa so si v marsikateri točki zelo podobni. Udeleženci so sicer ponovno ugotavljali, da se akterji kljub odprtim mejam med seboj komajda poznajo, zato je njihova želja, da bi oživili mikromrežo v obmejnem prostoru, dala povod za nastanek zbirke idej za projekte, ki bi jih bilo mogoče izvesti in naj bi podprli izmenjavo izkušenj glede na potrebe posameznih občin.

Medtem je iz tega nastala zanimiva ideja za projekt v okviru programa EU Interreg. Vsebina projekta je uveljavljanje trajnostnega razvoja v posameznih občinah, podprto z izmenjavo izkušenj na čezmejni ravni in skupnim učenjem. Cilj je torej razvoj skupne identitete tega življenjskega prostora z vidika trajnostnega razvoja. Pri projektu naj bi sodelovalo 19 občin iz treh držav.

Sodelovanje pa naj ne bi postalo odvisno le od tovrstne podpore projekta. Pripravljajo se še drugi predlogi za živahno izmenjavo izkušenj v obmejni regiji.

Omenimo naj še, da je Daniel Hilti iz občine Schaan funkcijo občinskega predstavnika v predsedstvu mednarodnega društva predal Freddyju Kaiserju, županu občine Mauren, funkcijo koordinatorke za lihtenštajnske občine članice pa bo prevzela Gabriele Greußing.

Gabriele Greussing

DYNALP² – več kot zgolj projekt

Pri listanju pričujočega poročila o delu za leto 2007, ste bralci zagotovo opazili, da je ena najpogosteje uporabljenih besed DYNALP². In to povsem upravičeno: sredi leta 2006 je namreč projekt DYNALP² začel na najrazličnejše načine spremljati skorajda vse dejavnosti Omrežja občin in njegovih članic.

Vodstvo projekta si zelo prizadeva za optimalno upravljanje projekta, časovnega načrta in finančnih sredstev, tako da se lahko župani, občinski uslužbenci, pristojni v društvih in druge osebe, ki delujejo v okviru občin, skupaj prizadevajo za uveljavljanje načel trajnostnega razvoja v alpskem prostoru.

Projekt DYNALP² – ki izhaja iz projekta Prihodnost v Alpah CIPRE – prispeva k plodnemu uresničevanju idej, ki so nastale v prvih desetih letih Omrežja občin "Povezanost v Alpah". Dejavnosti, ki se izvajajo v okviru projekta DYNALP², so tudi ugodna priložnost za navezovanje stikov in izmenjavo izkušenj. Tako se ponovno porajajo nove ideje, od katerih bodo lahko imeli v prihodnjih letih korist prebivalci alpskih občin.

Leta 2007 so k zagotavljanju podpore občinam pri uresničevanju načel Alpske konvencije in novih usmeritev delovanja (vodila) oziroma k usmerjanju delovanja Omrežja občin "Povezanost v Alpah" pomembno prispevale štiri mednarodne delavnice in strokovne ekskurzije, sofinanciranje in usklajevanje 36 občinskih projektov v šestih različnih državah kot tudi komunikacijska sredstva v natisnjeni, elektronski in ustni obliki v štirih jezikih (gl. str. 17).

Ustvarjanje regionalne dodane vrednosti – kulinarčni užitek Omrežja občin

Članom in prijateljem Omrežja občin "Povezanost v Alpah" je dobro znano, da mreža živi tudi od izmenjave receptov, pakušine vina in oljčnega olja.

Kakovost življenja v Alpah prinaša prednosti tudi za raznolikost in kakovost v gastronomiji. Izvoljeni predstavniki omrežja znajo oblikovati projekte, ki v središče pozornosti postavljajo okusna in visoko kakovostna živila, pripravljena na okolju prijazen način, kar se seveda izraža v užitku pri jedi.

Po zaslugi projektov, ki jih podpira DYNALP², imajo danes otroci v šolskih menzah, turisti v hotelih in tudi zasebna gospodinjstva lažji dostop do ekoloških pridelkov in izdelkov ter domačih kulinarčnih specialitet. Če naj bi življenje obogatili z novimi okusi, bo treba uporabiti tudi lokalne vire in znanje na področju pridobivanja energije in gradnje stavb. To dokazujejo številni sofinancirani projekti.

Socialna kompetenca – mislimo globalno, živimo lokalno

Članice Omrežja občin "Povezanost v Alpah" se v alpskem prostoru na čezmejnih ravneh zavzemajo za trajnostni razvoj in v tem smislu jim je pomembna kakovost življenja prebivalcev, zato jo poskušajo vključiti v vsakdanje življenje.

© Ivo Saglietti/Zeitenspiegel

10 članic, ki izvajajo DYNALP² projekte na temo "ustvarjanje dodane vrednosti na regionalni ravni":

Budoia/I (na sliki: šolska menza v Budoji), Clavière/I, občine, ki ležijo v bodočem naravnem parku Nagelfluhkette/D in A, Grosses Walsertal/A, Kamnik/SI, Massello/I, Ökomodel Achenal/D, Stand Montafon/A, Vorderer Bregenzerwald/A

Delavnica na to temo:

18.-19.10.2007 – Ustvarjanje dodane vrednosti na regionalni ravni in socialni kapital: trajnostni razvoj kot iz slikanice. Schruns/A

© Werfenweng

5 članic, ki izvajajo DYNALP² projekte na temo "socialna kompetenca":

Le Sappey-en-Chartreuse/F, Sibratsgfall/A, Telve Valsugana/I, Val Lumnezia/CH, Werfenweng/A (na sliki: udeležba občanov pri projektu DYNALP² v Werfenwengu)

Delavnice na to temo:

30.-31.03.07 – Kaj zadržuje mlade v dolinah? Recepti in zgodbe o uspehu z vidika odseljevanja. Bovec/SI

18.-19.10.2007 – Ustvarjanje dodane vrednosti na regionalni ravni in socialni kapital: trajnostni razvoj kot iz slikanice. Schruns/A

© Marco Riva

10 članic, ki izvajajo DYNALP² projekte na temo "zavarovana območja":

Berbenno/I (na sliki: šolarji na izletu v paleontološkem parku Val Brunone), Entlebuch/CH, Frastanz/A, Grabs/CH, Krumbach/A, Le Bourg d'Oisans/F, Ludesch/A, Nationalpark-region Kalkalpen/A, Nenzing/A, Regione Malcantone/CH

Delavnice na to temo:

4.4.-5.04.08 – Mladi in varstvo narave – Berbenno/I
2.10-4.10.08 – Spreminjanje kulturne krajine – sprejeti in/ali se odzvati? Kalkalpen/A

November 2008: Čezmejne oblike sodelovanja v Omrežju občin za regionalni razvoj in varstvo narave. Oberstaufen/D.

© Rainer Kwiattek/Zeitenspiegel

7 članic, ki izvajajo DYNALP² projekte na temo "prostočasni, turistični in vsakodnevni promet":

Bardonnechia/I, Gemeinden Bioggio, Agno in Manno/CH, občini Vercors/F, Polcenigo/I, regija Julijske Alpe/SI, Sur/CH, Južne Karavanke/A

Delavnice na to temo:

14.-15.06.07 – Turistična mobilnost v gorah: od upravljanja s cestami v visokogorskih regijah do uporabe vlakov. Bardonecchia/I

S pomočjo lastnih projektov DYNALP² so občine izdelale usmeritve svojega delovanja (vodila) in instrumente prostorskega planiranja, da bi tako preoblikovale svoje površine in dolgoročno oblikovale svoj razvoj. Prebivalce pozivajo k sodelovanju pri oblikovanju vaškega trga ali prometnega načrta, pripravljajo pravni in tehnični okvir za pridobivanje in rabo obnovljivih virov energije...

Lokalno življenje se močno opira tudi na kulturno ozadje. Iz tega razloga se več projektov DYNALP² osredotoča na stavbene objekte in s tem povezano kulturno dediščino ter ohranjanje in povečanje vrednosti podob in zgodb iz preteklosti.

Zavarovana območja – negovati in doživljati posebne krajine in biotope

Tudi na tem področju so bili medsebojni dogovori in sodelovanje uspešni. Ena od nalog Omrežja občin "Povezanost v Alpah" sta tudi nega in ohranjanje občutljivih območij, ki so potrebna varstva, in značilnih krajin, zlasti območij Natura 2000. S sofinanciranjem v okviru projekta DYNALP² si več članic prizadeva zaščititi svoje naravne prostore in spet uvesti trajnostno ohranjanje krajine. Pri tem sodelujejo strokovnjaki, pa tudi občani in občanke.

Da bi povezale prijetno s koristnim ter istočasno krepile zavest občanov, uporabljajo občine nove načine delovanja ob ustrezni strategiji. Tako so dneve žetve praproti povezali z ekskurzijami, na katerih obiskovalci odkrivajo netopirje, ki gnezdiijo v drevesih in cerkvenih zvonikih. Posebno pozornost posvečajo mladim in njihovem sodelovanju v življenju gorskih občin, še zlasti z vidika varstva narave. V ta namen se izvajajo izobraževalni projekti, npr. mladinski tabori.

Prostočasni, turistični in vsakodnevni promet – mobilnost v polnem teku

Ker je mobilnost v turizmu nova aktualna tema v alpskem svetu in ker nekatere občine in njihovi izvoljeni predstavniki v okviru "Povezanosti v Alpah" na tem področju posebej poudarjajo pomen kreativnosti, energije in potrpežljivosti, dobrih idej nikoli ne zmanjka.

Občina Werfenweng je pri tem prispevala pomembno "iskrico", ki je prižgala "motor" trajnostne mobilnosti. Projekt DYNALP² prispeva pri tem svoj delež, da bi pospešil izvajanje dejavnosti in pomagal drugim dinamičnim občinam in regijam poiskati pravo ravnovesje med kartami mobilnosti, alternativnimi prevoznimi sredstvi, prometnimi načrti in kopico predpisov, ne da bi se pri tem pozabilo na ukrepe pospeševanja ter lokalna, regionalna in mednarodna partnerstva.

Nove oblike odločanja – vključevanje domačinov

Občine v največji možni meri v svoje projekte vključujejo tudi prebivalce. Vključevanje je izrednega pomena, saj bi bilo brez njega komajda mmožno, denimo, reševati sporna vprašanja, povezana z različnimi običaji v dolinah ali pa izdelati načrt za regionalni razvoj, katerega vodilna ideja je trajnostni razvoj.

Nadaljnji razvoj politik in instrumentov – zapustiti ustaljene poti... položiti temelje za prihodnost

Projekt DYNALP² poziva člane k izdelavi zasnove političnih ukrepov in instrumentov za občinsko upravo jutrišnjega dne. Občine so z dobrimi primeri iz prakse korak naprej in tako izboljšujejo gradbenotehnične predpise in poskušajo prebivalstvu približati za okolje sprejemljivejšo in energijsko učinkovitejšo gradnjo. Spet na nekem drugem področju regija, ki je članica Omrežja občin, išče ustrezne instrumente, da bi lahko smučišča "pospremila" na pot resnično trajnostnega upravljanja.

Claire Simon, DYNALP² Projektleiterin

Informacije o navedenih delavnicah in projektih najdete na naslovu: <http://www.alpenallianz.org/sl/projekti/dynalp2/>

© Bruno Käufeler, IMPULS AG Thun

2 članici, ki izvajata DYNALP² projekte na temo "nove oblike odločanja":

Reichenbach/CH, (na sliki: tematska delavnica v dolini Kiental), Region am Kumma/A

© Sent

3 članice, ki izvajajo DYNALP² projekte na temo "nadaljnji razvoj politik in instrumentov":

Auzet/F, Communauté de communes du Pays des Ecrins/F, Sent/CH (na sliki: provizorični model energetske varčnega stanovanjskega območja za domačine v kraju Sent)

Delavnici na to temo:

28.-29.09.07 – Smučarska območja: okoljska presoja in diverzifikacija dejavnosti. Pays des Ecrins/F

15.-16.05.08 – Energetske učinkovite gradnje v alpskem prostoru. Entlebuch/CH

Mednarodni prenos znanja: pomembna izmenjava med občinami

Leta 2007 so delavnice v okviru projekta DYNLAP² potekale v štirih državah. Obravnavane so bile štiri projektne teme: ustvarjanje dodane vrednosti na regionalni ravni, socialna kompetenca, mobilnost ter politike in instrumenti.

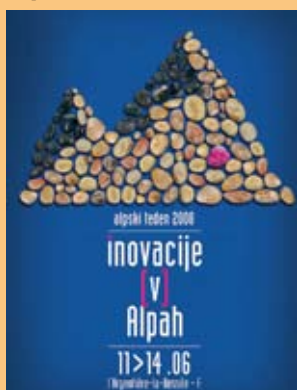
V **Bovcu** so konec marca razpravljali o problematiki odseljevanja. Na tej delavnici se je porodila tudi zamisel, da bi uresničili idejo o izmenjavi šol in organizirali mednarodni mladinski tabor v občinah, članicah "Povezanosti v Alpah". V ta namem so bili sklenjeni številni pomembni kontakti. Prva DYNALP² delavnica v letu 2008, ki je potekala med 4. in 5. aprilom v **Berbennu/I** na temo "Maldi in varstvo narave", je ponudila idealno priložnost za prvo srečanje med zainteresiranimi občinami in organizacijami mladinskih taborov, ki bodo projekt sedaj lažje razvijale in uresničevale.

Sredi julija je bil na delavnici v italijanski občini **Bardonecchia** v ospredju promet, zlasti pa problematike turistične mobilnosti na gorskih območjih. Primeri okolju prijazne mobilnosti so pokazali, da so alternativne rešitve možne, predvsem če jih podpira močna politična volja. Tudi v francoski občini **Argentière-la-Bessée** je šlo za turizem. Delavnica z naslovom "Smučarski kraji: okoljevarstveni pregledi in diverzifikacija" si je zastavila cilj, ob upoštevanju napredovanja klimatskih sprememb s pomočjo izmenjave izkušenj zagotoviti možne izboljšave predstavljenih analitičnih, ocenjevalnih in planskih instrumentov. Opozorjeno je bilo na nujnost, da se omenjeni instrumenti nadalje razvijajo in tako pripomorejo k trajnostnemu razvoju smučišč. Poleg tega je bil poudarjen pomem upravljanja različnih turističnih središč v povezavi z zavarovanimi območji. Prireditve v letu 2007 so se zaključile z delavnico "Socialni kapital in ustvarjanje dodane vrednosti na regionalni ravni", ki je potekala v avstrijski občini **Schruns**, in sicer v okviru letne skupščine članic omrežja med 18. in 20. oktobrom. V ta namen je nastala tudi projektna mapa z gradivom, ki si ga je mogoče presneti s spletnega naslova <http://www.alpenallianz.org/sl/aktualno/prenos-datoteke/delavnica>. Vrsta zanimivih tematskih delavnic v okviru projekta DYNALP² se bo nadaljevala tudi prihodnje leto.

Pregled nad dogajanjem lahko najdete na zadnji strani pričujočega poročila. Podrobnejši program delavnic je na voljo na naši spletni strani: <http://www.alpenallianz.org/de/projekte/dynalp2/aktuelles/veranstaltungen>

Na tem mestu vas želimo spomniti na prireditve Alpski teden 2008, ki bo potekala med 11. in 14. junijem v L'Argentière-La-Bessée/F in obenem vse članice omrežja pristrčno vabimo, da se nam pridružijo na najpomembnejši prireditvi leta (glej okvirček ter program na sredini poročila).

Alpski teden 2008

V Argentière-la-Bessée/F bo letos med 11. do 14. junijem potekal 2. alpski teden. Osrednja tema bodo inovacije v alpskem prostoru: tiste, ki so potrebne za krepitev potencialov in ohranjanje alpskega območja kot privlačnega življenjskega in bivalnega prostora. Podroben program boste prejeli do srede marca, lahko pa si ga prenesete s spletnega naslova www.alpweek.org.

Alpski teden pomeni za vas – kot članico Omrežja občin – tisto idealno platformo, kjer boste lahko sklepali zanimive in pomembne stike, se seznanili z inovacijami in projekti, skupaj iskali rešitve za nastale probleme ter si z drugimi občinami in regijami iz alpskega prostora izmenjali znanje in izkušnje.

V petek, 13. junija 2008, bo v popoldanskem času potekala skupščina naših članic.

Majhna občina L'Argentière-la-Bessée leži na območju Visokih Alp in je v regiji Communauté de Communes du Pays des Ecrins skupaj s še osmimi sosednimi občinami članica Omrežja občin. Župan Joël Giraud je od leta 2007 dalje tudi član predsedstva in upa, da se bo prireditve udeležilo čim več članic Omrežja.

© "Povezanost v Alpah"

Preteklo leto smo socialni kapital krepili tudi s pomočjo praznovanja ob desetletnici Omrežja občin. Na sliki: Večerni program v Schrunsu/A.

Komunikacija – več kot samo besede

Komunikacija zavzema v Omrežju občin "Povezanost v Alpah" posebno pomembno mesto. Prav zato je Omrežje občin ob svoji desetletnici sprejelo prve pomembne ukrepe.

Spremenjena je bila celostna podoba društva, kratke novice so dobile privlačnejšo podobo, tudi barve so nove, glasilo pa je opremljeno tudi s slikovnim gradivom. Pripravljena je brošura, ki povzema najpomembnejša dejstva o omrežju in njegovih ciljih, občinah članicah, dejavnostih in projektih. Njen namen je Omrežje občin še bolj približati javnosti. Na prireditvah, ki se izvajajo v okviru Omrežja občin "Povezanost v Alpah", se uporabljajo štirje plakati v štirih alpskih jezikih. Za Alpski teden, ki bo junija, pa je načrtovana postavitev razstavne stojnice, ki bo nazorno predstavljala Omrežje občin. Kasneje bo stojnico mogoče izposojati v podobne namene. Članice in vsi zainteresirani so o prireditvah redno in pravočasno obveščeni tudi prek e-pošte, udeleženci prireditvev pa prejmejo zloženko s pomembnejšimi datumi dogodkov in prireditvev.

Drug medij za posredovanje informacij je domača spletna stran www.alpenallianz.org, ki se je konec lanskega leta predstavila v novi podobi. Sodobna postavitev in pregledna struktura omogočata lažje iskanje po spletišču, kjer se objavljajo različne informacije o Omrežju občin "Povezanost v Alpah". To so med drugim splošne informacije o društvu, osnovno vodilo delovanja in dejavnosti, predstavitev posameznih delovnih skupin in pregled članstva Omrežja občin, ki v tem trenutku šteje že več kot 260 občin. Novice in informacije o prireditvah in dogodkih se stalno posodablja, tako da so uporabniki spletnih strani vedno seznanjeni z najnovejšim dogajanjem, rubrika "Infoservice" pa je namenjena predstavitvi publikacij o različnih temah ter resolucij, ki jih je sprejelo Omrežje občin. Pomemben del spletne strani je tudi obsežna zbirka primerov dobre prakse, ki predstavlja zglede ukrepe iz različnih občin v vseh alpskih državah. Vsebinska spletna strani je dosegljiva v štirih alpskih jezikih (nemščini, francoščini, italijanščini in slovenščini), sicer pa so najpomembnejše informacije o Omrežju občin in njegovih projektih predstavljene tudi v angleškem jeziku. Temelji za uspešno komunikacijo in odnose z javnostmi znotraj društva in navzven so tako položeni. Vsa sredstva komunikacije so na razpolago vsaki

članici, naročiti pa jih je mogoče tudi na naslovu info@alpenallianz.org.

Caroline Begle

10 Vodil kot orientacijski okvir

Lansko leto so bila ob desetletnici omrežja oblikovana Vodila Omrežja občin, ki so bila nato soglasno sprejeta na skupščini članic. S tem so določena najpomembnejša merila "Povezanost v Alpah", ki so hkrati temelj trajnostnega razvoja v Alpah na občinski ravni – najpomembnejšega cilja Omrežja občin. Vodila so že na voljo na naši spletni strani www.alpenallianz.org/de/ueber-allianz-in-den-alpen/leitbild in bodo še letos izšla tudi v obliki brošure.

Portret: Antonio Chiadò

Antonio (Nino) Chiadò je župan mesta Massello, najmanjše občine Omrežja občin "Povezanost v Alpah". Visokogorska občina, ki danes šteje natanko 68 prebivalcev, leži v zgornjem delu doline Val Germanasca v pokrajini Torino. 3880 ha veliko območje občine se razteza od 1100 m.n.v. na dnu doline do 3038 m.n.v. na vrhu gore Ghinivert. Sicer pa se Massello, ki leži v bližini Torina, prizorišča zimskih olimpijskih iger, bori s povsem drugačnimi težavami.

© Francesco Pastorelli

Antonio Chiadò ima 56 let in je od leta 1997 podžupan Massella, majhne alpske občine v Italiji, ki je od leta 1999 članica "Povezanosti v Alpah" in se aktivno zavzema za trajnostni razvoj – kljub temu ali pa morda prav zaradi tega, ker ima tako malo prebivalcev.

Katere so poglavitne težave vaše občine, kje so prednosti Massella?

Naša občina je sorazmerno odmaknjena od večjih središč, zato ni bila deležna množičnega turizma, ki so je razvil v mnogih krajih alpskega prostora. Uspelo nam je ohraniti naše okolje ter raznovrstnost živalskega in rastlinskega sveta ter krajine. Zaradi geomorfoloških značilnosti območja se je razvoj krajine omejil na pokrivanje potreb vaše skupnosti, ki se kljub zelo razvitemu in ne nazadnje tudi versko in kulturno pogojenemu občutku pripadnosti številčno stalno zmanjšuje. Potem ko je bila dosežena najnižja zgodovinska točka, se število prebivalcev danes ponovno povečuje, življenje v gorah doživlja novo vrednost, občutek pripadnosti postaja vedno močnejši. Tu je treba omeniti še pozitiven odnos mladih iz domače občine ter tudi zunaj nje, ki si prizadevajo, da bi se spet lahko vrnil domov.

Kateri so razlogi za intenzivno odseljevanje prebivalcev iz Massella in tudi drugih manjših krajev v zahodnih Alpah?

Na začetku 20. stoletja je v Massellu živelo 600 ljudi. Od 1951 do 1971 je postajal proces depopulacije vedno bolj dramatičen, danes se je število prebivalcev ustalilo nekako pri 70, od katerih jih v Massellu živi celo leto le nekaj več kot 20. Takega bega s podeželja ni mogoče pripisovati toliko privlačnosti urbanih naselij kot želji prebivalcev, da se odselijo v druge občine v dolini, kjer so v sedemdesetih odprli pomembna industrijskopredelovalna podjetja. K takemu razvoju je pripomoglo tudi dejstvo, da turističnega razvoja v Massellu ni bilo.

Massello je leta 1999 pristopil k Omrežju občin "Povezanost v Alpah", ki je bilo ustanovljeno dve leti pred tem. Kateri so bili glavni razlogi za pristop?

Podpiramo načela Alpske konvencije, istočasno pa se zavedamo meja našega znanja in možnosti za izvajanje v praksi. Tako sta se porodili radovednost in želja po uspešni izmenjavi z enakomiselnimi. Čeprav je pripravo občinskega programa ukrepov za izvajanje okoljskih ciljev od tako majhne občine, kot je naša, težko pričakovati, pa smo začeli s polaganjem temeljev za razvoj, ki nam bo omogočil uresničevati pomembne pobude.

Kako se v tako majhni občini lotevate okoljskih vprašanj?

Leta 1999 smo v občinski upravi začeli obravnavati različna okoljska vprašanja. Namenoma smo v to vključili tudi prebivalce in z njihovo pomočjo začeli izvajati obsežne ukrepe za ohranjanje alpskega prostora in obnovo krajine, ki jo je občutno zaznamoval človek. Tako naj bi se negativne strani, ki jih prinaša razvojni deficit, spremenile v prednosti, ki jih prinaša lokacija. Na institucionalni ravni se je naša občina priključila projektu Agenda XXI pokrajine Torino in v tem okviru začela izvajati projekt integriranega in trajnostnega razvoja z zvenim imenom POEMA (ital. okrajšava za Progetto Oasi Ecoturistica Massello – projekt ekoturistične oaze Massello). Zadnja pomembna pobuda v tej povezavi je bila uvedba sistema certificiranja "trajnostnega gozda".

Katere prednosti vam prinaša članstvo v Omrežju občin "Povezanost v Alpah"?

Pridobili smo novo znanje, z drugimi občinami si izmenjujemo izkušnje in možnosti za njihov prenos v prakso. Za nas je omrežje velika zakladnica idej, ki ustvarja pobude, iz katerih izhajata nekakšna zdrava konkurenca in lastna iniciativa.

Člani Omrežja občin želijo prek izmenjave izkušenj, zavzetega delovanja in konkretnega izvajanja oblikovati Alpe kot trajnostni življenjski prostor. Katerih dejavnosti se boste lotili v Massellu, da bi dosegli ta cilj? Kako lahko k razvoju Massella prispeva Omrežje občin?

Izvedeni so bili številni gradbeni in strukturni ukrepi, denimo gradnja hiše za goste, ki ni namenjena le njihovemu prenočevanju, temveč bo tudi kraj za družabna srečanja, ali pa ureditev ekološke tekaške proge, ki se jo lahko uporablja tudi kot pohodniško pot, obnovili smo stare mline, prav tako smo

"Omrežje občin pojmuje kot izčrpno zakladnico idej."

obnovili različne poti in dele kulturne krajine. Poleg tega smo spodbujali skupna srečanja in izmenjavo izkušenj v okviru številnih kulturnih prireditev z alpsko tematiko, kongresov, praktičnega usposabljanja in seminarjev. Tudi na institucionalni ravni smo sprejeli različne ukrepe, npr. tako smo z manjšimi spremembami načrt za urejanje prostora preoblikovali okolju prijazno, uredba Polizia Rurale, ki v Italiji na občinski ravni ureja vse zadeve, povezane s kmetijstvom, je bila dopolnjena v smislu načel varstva okolja in narave, spremenjene so bile tudi določbe o lovu in predpisi na področju gozdarstva. Omrežje občin je imelo pri tem pomembno vlogo, saj vse te pobude izvirajo iz razprave leta 1999 o razlogih za pristop k "Povezanosti v Alpah".

Kakšen pomen pripisujete sodelovanju in izmenjavi izkušenj pri izvajanju projektov?

Izmenjava znanja in izkušenj je pomembna priložnost za pridobitev novega znanja in pomeni kulturno obogatitev. Tako imajo lahko tudi manjše občine kaj od prednosti, ki jih prinaša kulturno povezovanje, same lahko izvajajo zgledne ukrepe na lokalni ravni. To smo naredili s sodelovanjem naše občine pri projektu DYNALP, ki je položil temelj za vrednotenje naše kulturne in naravne krajine, kasneje pa še z udeležbo pri projektu DYNALP², kjer je v središču pozornosti intenzivno spodbujanje domače gastronomije.

Kakšen je projekt občine Massello za spodbujanje lokalnega gostinstva konkretno?

Osnovna zamisel je v tem, da bi ustvarili novo zanimanje za proizvode z našega območja in da bi pri tem tradicionalni izdelki naše maloštevilne občine stopili v ospredje. V projekt smo vključili tudi sosednje občine z njihovimi izdelki. Izdelki in pridelki se prodajajo v gostinskih in prenočitvenih obratih, z njimi pa se lahko seznanijo tudi dnevni turisti in izletniki, ki prihajajo k nam ali v sosednje občine. Razcvet hribovskega kmetijstva predpostavlja prenavo s tem povezane identitete tako na kulturni ravni kot v praksi. Počasi se bližamo koncu projekta in z velikim zadovoljstvom ugotavljamo, da nam je uspelo vzbuditi zanimanje in pričakovanja ter ustvariti pogoje za ustanovitev oz. odprtje dveh novih podjetij in odprtje prodajnega mesta lokalnih izdelkov.

Kako naj vaši uspehi postanejo znani na lokalni ravni in kako zunaj občine?

Na lokalni ravni sodelujemo z različnimi deležniki, ki so izrazili zanimanje za projekt; istočasno smo zaradi doseganja novih ciljev v projekt vključili tudi sosednje občine, s katerimi želimo razširiti izmenjavo izkušenj in sodelovanje.

Izboljšali smo naše delovanje na področju komunikacije: naša občina je bila, denimo, predstavljena na razstavi Alpi 365 v okviru gastronomskih projektov s skupnim imenom Saporì. Našo stojnico je obiskalo okoli 4000 obiskovalcev in sploh smo naleteli na zelo dober odziv, kar se je pokazalo kasneje, ko so našo občino obiskali številni počitniški gostje. Jeseni nameravamo organizirati jesensko razstavo ekoloških pridelkov in izdelkov z gorskih območij.

Intervju je vodil Francesco Pastorelli

TRIJE POJMI – TRIJE ODGOVORI!

Kaj je tisto, Nino Chiadò, na kar spontano pomisliš, ko slišiš naslednje tri pojme?

Alpe: gora je kot vročica, ki te napade v mladosti in te nikoli več ne zapusti.

Trajnost: skladnost med človekom, njegovimi potrebami in naravo. Prenova krajine, ki jo je zaznamoval človek, kot bistveni element za življenje v gorah.

Prihodnost: gore, da bi tam živel 365 dni v letu.

Priveditve 2008

- 4. do 5. april** **DYNALP²-delavnica:** "Mladi in varstvo okolja" v Berbennu/I, jeziki: it, de, fr
- 15. do 16. maj** **DYNALP²-delavnica:** "Energijsko učinkovita gradnja v alpskem prostoru" v Entlebuchu/CH, jeziki: de, fr, it
- 11. do 14. julij** **Alpski teden:** Inovacije [v] Alp[ah]. Argentière-la-Bessée/F, jeziki: de, fr, it, sl. **skupščina članic** v petek popoldne
- 2. do 4. oktober** **DYNALP²-delavnica:** "Spremembe kulturne pokrajine – sprejeti in/ali se odzvati?" Kalkalpen/A, jeziki: de, it, sl
- november** **DYNALP²-delavnica:** "Skupno čezmejno delo Omrežja občin: Pilotni projekt "Naravni park Nagelfluhkette" in drugi primeri s področja regionalnega razvoja in varstva narave". Oberstaufen/D. jezik: de

© CIPRA Francija

© CIPRA Francija

© "Povezanost v Alpah"

PRESEDSTVO

Rainer Siegele (Mäder/A), 1. predsedujoči
Antonio Zambon (Budoia/I), 2. predsedujoči
Freddy Kaiser (Mauren/FL)
Walter Grath (Oberstaufen/D)
Jure Žerjav (Kranjska Gora/SLO)
Franz Gnos (Silenen/CH)
Joël Giraud (Gap/F)

KOLOFON

Lastnik in izdajatelj: Omrežje občin "Povezanost v Alpah" – Gemeindeforum "Allianz in den Alpen" – Réseau de communes "Alliance dans les Alpes" – Rete di comuni "Alleanza nelle Alpi": Rainer Siegele, Gemeindeamt Mäder, Alte Schulstr. 7, A-6841 Mäder, T ++43/5523/52860-0, F DW 20, E-mail r.siegele@maeder.at, www.povezanostvalpah.org

Redakcija, prelom in postavitev strani: Claudia Pfister, Claire Simon, Elke Klien
Lektorat: Mateja Pirc

Prevodi: Carlo Gubetti, Evelyn Tarasconi, Marianne Maier, Mateja Pirc, Monika Vogt, Nataša Leskovic Uršič

Grafični koncept: Atelier Silvia Ruppen, Vaduz

Tisk: Color-Druck, Götzis (A)

Celotna naklada: 2.750 izv.

Natisnjeno na papirju Cyclus-Recycling iz 100 % starega papirja, deklariranega z avstrijskim okoljskim znakom Nordic Ecolabel